

Sygn. akt VI Ga 214/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SO Beata Hass-Kloc (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: T. B.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego co do pkt I i III wyroku Sądu Rejonowego
w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt V GC 349/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I i III w ten sposób, że:

oddala powództwo i zasądza od powoda T. B. na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 2.417,00 zł
(słownie: dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.782,00 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset osiemdziesiąt dwa złote)
tytułem zwrotu kosztów
w postępowaniu apelacyjnym, w tym kwotę 1.200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów
zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VI Ga 214/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 października 2013 r.

Powód T. B. domagał się zasądzenia kwoty 33.606,00 zł na którą składały się kwota – 10.685, 86 z jako rzeczywistej straty potrzebnej do pełnego zrekompensowania wyrządzonej powodowi szkody oraz kwota - 22.920 zł jako utraconych przez powoda korzyści z ustawowymi odsetkami od dnia 17.04.2009r.

W uzasadnieniu pozwu podał na wskutek kolizji drogowej uszkodzeniu uległ jego pojazd N. (...) o numerze rejestracyjnym (...)

w dniu 16.03.2009r. Pozwany w sporządzonej kalkulacji ustalił koszty naprawy na kwotę 9.239,65 zł i taką kwotę wypłacił powodowi przyjmując 60 zł jako godzinową stawkę roboczogodziny oraz nie uznając za konieczne dokonanie wymiany całej osi tylnej, a jedynie jej części składowej tj. czopu. Ponieważ pozwany ustalał zakres naprawy do dnia 24.04.2009r. i biorąc pod uwagę czas niezbędny do sprowadzenia części zamiennych to zdaniem powoda okres naprawy to 60 dni.

Następnie wskazał, że łączyły go dwie długoterminowe umowy na wynajem tego pojazdu z firmą (...) sp. z o.o. oraz firmą budowlaną (...) na dowód czego przedłożył oświadczenia w/w firm oraz dwie faktury wystawione w miesiącach marzec i luty 2009r i należność z tego tytułu to kwota 385, 50 zł za jeden dzień najmu co łącznie daje kwotę 22.920 zł. Powód powołał się w tym zakresie na treść art. 361 par 2 kc.

W dalszej kolejności powołując się na kalkulację sporządzoną przez rzeczoznawcę na zlecenie powoda podał, że zupełny koszt naprawy wymiany całej osi tylnej to kwota 8.456,46 zł, zaś koszt roboczo godziny wynosi według stawek uśrednionych w zakładach napraw 100 zł co przy przyjęciu stawki pozwanego 60 zł daje to kwotę 2.824,08 zł. Powód zawnioskował dowody z opinii biegłego ds. wyceny uzyskanych korzyści z w/w pojazdu w okresie od dnia 16.03.2009r do dnia 17.05.2009r oraz ds. wyceny wartości pojazdu i ich części stanu technicznego pojazdu.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty (k- 62-68) wniósł

o oddalenie powództwa podtrzymał generalnie swoje dotychczasowe stanowisko wyrażane w toku likwidacji szkody. Zarzucił, że powód nie wykazał zaofiarowanymi dowodami wysokości żądanych utraconych korzyści dokonując szczegółowej analizy przedstawionych przez powoda faktur. Zakwestionował także długość 60 dni jako okresu niezbędnego do dokonania naprawy; stwierdził, że w dowodzie w postaci opinii rzeczoznawcy wykonanej na zlecenie powoda przyjęta w niej jako wycenie technicznej pojazdu stawka za roboczo godzinę nie może być uznana za miarodajną w tym przedmiocie, albowiem nie wskazuje ona informacji o cenach obowiązujących na rynku usług naprawczych w miejscu zamieszkania powoda i okolic i brak jest odniesienia w jaki sposób ta stawka została ustalona na kwotę 100 zł.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 26.06.2013 r. (k- 241), sygn. akt V GC 349/12 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwoty 2.824,08 zł i 8.797,50 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17.04.2009r do dnia zapłaty (pkt. I); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt. II); zaś w pkt. III ustalił wysokość kosztów procesu po stronie powoda (65 %) i pozwanego (35%).

W uzasadnieniu powyższego Sąd Rejonowy podał, że poza sporem było, iż doszło do kolizji pojazdu w której sprawca prowadził pojazd ubezpieczony u pozwanego w zakresie odpowiedzialności cywilnej. Ponadto wskazał, że pozwany nie zakwestionował swojej odpowiedzialności za szkodę co do zasady; sporna była jedynie wysokość poniesionej szkody i to winien udowodnić powód.

Następnie opierając się na treści art. 435 kc, 436 kc, 822 kc

i art. 361 kc wywiódł, że powód winien dowieść, że naprawa winna obejmować wymianę całej osi tylnej pojazdu. Zdaniem Sądu Rejonowego dowód z opinii biegłego pozwolił ustalić, że aby powyższe jednoznacznie stwierdzić niezbędne było wykonanie badania dodatkowego w zakresie geometrii kół, a takiego dowodu powód nie zaofiarował. W tej sytuacji powództwo w tej części oddalił jako nieudowodnione (art. 6 kc).

Sąd Rejonowy przyjął natomiast, że powód zasadnie domaga się odszkodowania w zakresie kwoty 2,824,08 zł wynikających z przeliczenia roboczogodziny według stawki 100 zł. Według Sądu I instancji z uwagi na funkcję kompensacyjną odszkodowania powodowi należy się zwrot kosztów naprawy w pełnej wysokości.

W dalszej kolejności podał ,że dowód z opinii biegłego pozwolił na wykazanie ,że czas niezbędnej naprawy to 23 dni . W tej sytuacji skoro stawka dzienna stosowana przy wynajmie przedmiotowego pojazdu to kwota 382,50 zł , a powód wykazał ,że pozostawał z dwiema firmami w stałej współpracy w zakresie wynajmu pojazdu i wypadek pozbawił go korzyści z tego tytułu to należy mu się odszkodowanie z tego tytułu w kwocie 8.797,50 zł. Jednakże

w ocenie tego Sądu powód nie wykazał ,że okres za jaki żąda odszkodowania był adekwatny do czasu w jakim było możliwe wykonanie naprawy; powołał w tym zakresie orzeczenie SN z dnia 16.05.2002r, V CKN 1273/00).

Z tych też względów uwzględnił powództwo w części; o odsetkach orzekł po myśli art. 481 kc ; a kosztach na podstawie art. 108 par 1 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go w pkt. I i III. Zarzuciła ona sprzeczność ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającego na ustaleniu, że powód rzeczywiście poniósł koszty naprawy pojazdu w kwocie 2.824,08 zł oraz ,że okres niezbędny technologicznie do wykonania naprawy pojazdu wynosi 23 dni oraz, że powód zyskałby za wynajem pojazdu stawkę 382,50 zł za jeden dzień najmu w sytuacji , gdyby pojazd nie został uszkodzony w wypadku. Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 233 kpc w z w. z art. 278 kpc poprzez naruszenie granic swobodnej oceny dowodów przez błędną ocenę dowodów z opinii biegłego sądowego skutkującą przyjęciem ,że okres niezbędny technologicznie naprawy pojazdu wynosi 23 dni; art. 233 kpc poprzez naruszenie granic swobodnej oceny dowodów skutkującą pominięciem przy ustaleniu wysokości utraconych korzyści kosztów działalności przedsiębiorstwa powoda związanych z wynajmem przedmiotowego pojazdu; art. 233 kpc w z art. 245 kpc i art. 258 kpc i nast. kpc poprzez naruszenie granic swobodnej oceny dowodów przez błędną ocenę treści zeznań świadków i dowodów z dokumentów w tym zakresie , w jakim Sąd przyjął , iż powód rzeczywiście poniósł koszty robocizny za naprawę pojazdu w kwocie 100 zł za jedną roboczogodzinę , a także w zakresie w jakim Sąd przyjął , iż wypadek pozbawił powoda korzyści z tytułu wynajmu pojazdu w wysokości 382,50 zł za jeden dzień najmu tj. 8797,50 zł za 23 dni; art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc poprzez uwzględnienie powództwa pomimo, że powód nie wykazał tego ,aby stawka robocizny za naprawę pojazdu wynosiła 100 zł za jedną roboczogodzinę jak również ,że powód nie wykazał tego ,że gdyby nie doszło do wypadku i uszkodzenia pojazdu, to powód nadal wynajmowałby pojazd według stawki wynoszącej 382,50 zł za jeden dzień. Apelujący podniósł także naruszenia przepisów prawa materialnego tj. : art. 361 par 1 i 2 kc poprzez przyznanie powodowi odszkodowania w wysokości, która przewyższa rzeczywistą wysokość uszczerbku majątkowego poniesionego przez powoda wskutek wypadku , co skutkuje nieuzasadnionym wzbogaceniem powoda , jak również poprzez objęcie obowiązkiem odszkodowawczym pozwanego doznanej przez powoda szkody ewentualnej rozumianej jako utratę szansy wynajmu pojazdu po wypadku.

Opierając się na powyższych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i odpowiednią zmianę rozstrzygnięcia o kosztach procesu za I instancję zawartą w zaskarżonym wyroku oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego; ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu powyższego zawarł obszernie i szczegółowe odniesienie do poszczególnych zarzutów apelacji odwołując się również w tym do orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie, choć w takim zakresie jak wskazano poniżej.

Na wstępie należy podnieść ,że stosownie do art. 805 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Szkoda jest pojęciem o charakterze doktrynalnym. Orzecznictwo i doktryna, podejmując próby określenia szkody, posilkują się znaczeniem tego słowa w języku powszechnym oraz treścią regulacji normatywnych, które wiążą ze szkodą określone konsekwencje (komentarz do art. 361 kc A. Olejniczak, Lex 2010). Szkodą jest uszczerbek w prawnie chronionych dobrach poszkodowanego. W piśmiennictwie i judykaturze dla określenia szkody używa się terminu „uszczerbek”, aby wskazać na stan niekorzystny dla poszkodowanego. Najczęściej formułowane jest zastrzeżenie, że szkodą jest wyłącznie uszczerbek powstały wbrew woli poszkodowanego, dla odróżnienia szkody od nakładów, wydatków i innych umniejszeń majątku poszkodowanego ponoszonych przez niego dobrowolnie i niewymuszonych danym zdarzeniem, lecz innymi okolicznościami (por. wyrok SN z 20 lutego 2002 r., V CKN 908/00, LEX nr 54365; por. także F. B. (w:) Komentarz, t. II, 1972, s. 871; W. C., Prawo zobowiązań w zarysie, W. 1968, s. 118; Z. R., A. O., Zobowiązania, 2008, nb 233; A. S., Ustalenie odszkodowania według przepisów kodeksu cywilnego, NP 1965, nr 4, s. 334 i n. Użyteczność tego kryterium definiowania szkody jest jednak także kwestionowana (por. Z. Banaszczyk (w:) K. Pietrzykowski, Komentarz, t. I, 2005, art. 361, nb 27; M. Kaliński, Szkada na mieniu..., s. 178-182; K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2008, art. 361, nb 34). W świetle art. 361 § 2 kc na szkodę składają się zarówno straty jakie poszkodowany poniósł jak i korzyści które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Ponadto trzeba mieć przy tym na uwadze, że szkoda w postaci utraconych korzyści o której mowa w art. 361 § 2 kc ma zawsze charakter hipotetyczny i do końca nieweryfikowalny. Nie można bowiem mieć z reguły pewności, czy dana korzyść została osiągnięta przez poszkodowanego, gdyby nie zdarzenie szkodzące. Jednak szkoda taka musi być przez poszkodowanego wykazana z tak dużym prawdopodobieństwem, aby uzasadniała ona w świetle doświadczenia życiowego przyjęcie, że utrata korzyści w określonej wysokości rzeczywiście nastąpiła. Powód powyższego nie wykazał, tak co do zasady jak i wysokości.

Oceniając zaś konkretne zarzuty apelacji mając na uwadze powyższe wypada zgodzić się z skarżącym , że powód nie wykazał żadnymi dowodami , iż wysokość odszkodowania jakiej domagał się w pozwie jest zasadna; szczególnie, że unormowania ustawy o działalności ubezpieczeniowej nie odnoszą się do procesu cywilnego, lecz do postępowania likwidacyjnego, które z założenia nie jest postępowaniem spornym, w jakim mógłby funkcjonować ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 k.c. (tak wyrok SN z dnia 18.11.2009r., II CSK 257/09, Lex nr 551104); zaś to na ubezpieczającym dochodzącym odszkodowania z umowy ubezpieczenia w postępowaniu sądowym spoczywa ciężar wykazania zarówno zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego przewidzianego w umowie , jak też powstałej szkody (por. wyrok SN z dnia 14.02.2007r, sygn. akt II CSK 436/06), a świadczenie ubezpieczyciela polegające na zapłacie odszkodowania jest uzależnione od zajścia przewidzianego w umowie wypadku (por. w/w wyrok SN z dnia 18.11.2009r).

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie przedstawił jednoznacznych dowodów , które by pozwoliły na ustalenie ,że rzeczywiście poniósł on jako koszty naprawy na kwotę 2.824,08 zł ; za taki dowód nie może być uznana prywatna ekspertyza rzeczoznawcy (k- 43,51) , którą należy oceniać przez pryzmat przesłanek art. 245 kpc (podobnie SN w wyroku z dnia 19.12.2012r, II CNP 41/12) oraz takim dowodem nie mogą być zeznania samego powoda (k-234), albowiem nie zawierają one żadnych okoliczności w tym przedmiocie, oprócz tego, że pojazd został naprawiony za kwotę wskazaną w pozwie oraz ,że część w postaci tylnej osi powód kupił sam i wymienił ją na własny koszt.

Podobnie należy ocenić kwestię dotyczącą wykazania ,że powód po dniu 16.03.2009r nadal osiągał by korzyści z wynajmu tego pojazdu w wysokości 382,50 zł za każdy dzień., gdyby pojazd ten nie uległ uszkodzeniu. Przy ocenie powyższego należy mieć na uwadze, że treść złożonych przez powoda oświadczeń przez Firmy (...) nie korelują z treścią zeznań świadków M. O. (k- 161) i W. W. (k- 186), przedstawicieli w/w firm. Świadek M. O. wprost podał ,że przedmiotowy pojazd został przez firmę (...) raz wynajęty w 2009r i potem nie współpracowali z powodem w zakresie wynajmu tego pojazdu, ani innego (k- 161). Także świadek W. W. zeznał , iż w zakresie wynajmu pojazdu współpraca z powodem była okazjonalna i miała miejsce kilkakrotnie. Stwierdził ,że ta współpraca się zerwała bo gdy chciał wynająć od powoda pojazd to nie mógł bo pojazd był uszkodzony , albo rozbity i od tamtej pory nie wynajmował już od niego pojazdów. W ocenie Sądu

Okręgowego nie wykazują tego zeznania świadków: S. B. i H. B. (k- 121-122), albowiem analiza ich treści nie daje jednoznacznego potwierdzenia wskazanych powyżej okoliczności.

Również nie można tego przyjąć w oparciu o dowody z jedynie dwóch faktur nr (...) z dnia 13.02.2009r (k- 30) i z dnia 16.03.2009r (k- 98)

- w kontekście wyżej wskazanych dowodów - że powód wykazał, że w okresie od 16.03.2009 r do 17.05.2009r łączyły go z w/w firmami długotrwałe umowy na wynajem przedmiotowego pojazdu i z tego tytułu uzyskał by korzyści

w kwocie 382,50zł za każdy dzień wynajmu.

Analiza treści pozostałych faktur przedstawionych przez powoda w żaden sposób nie wiąże się z najmem przedmiotowego pojazdu (k- 129,130,133,132,134-136); część z nich dotyczy innych usług, niż najem , a część najmu ,ale innego pojazdu i to za inną stawkę, niż wskazuje to powód i Sąd Rejonowy , a to 299,00 zł.

Powód co prawda zawnioskował dowody z opinii biegłych

w tym względzie już w pozwie (k- 5,7), ale mimo, iż Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 12.06.2013r pominął wszystkie pozostałe dowody (k- 235v) obecny na sali rozpraw pełnomocnik powoda nie wniósł zastrzeżenia na podstawie art. 162 kpc do tegoż orzeczenia; a prekluzja w tym zakresie ma charakter bezwzględny, przy czym nie ma znaczenia, czy przepisy, które zostały naruszone miały lub mogły mieć wpływ na treść orzeczenia.

Przy ocenie zarzutów apelacji nie można pominąć, iż Sąd Rejonowy wyprowadzając takie jak wyżej wnioski nie wskazał z jakich konkretnie dowodów w tym zakresie skorzystał; bo za takie nie można uznać zbiorcze wymienienie dowodów i brak szczegółowej oceny treści dowodów przez przyzmat art. 233 par 1 kpc.

Sąd Okręgowy nie podziela jednak zasadności zarzutu apelacji

dotyczący ustaleń w zakresie okresu niezbędnego technologicznie do wykonania naprawy pojazdu . Zdaniem Sądu Okręgowego ustalenia w tym zakresie Sąd Rejonowy dokonał na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego. Przy ocenie powyższego należy mieć na uwadze, że naprawa dotyczyła pojazdu produkcji japońskiej i z okresu sprzed czterech lat , a ponadto jak podano w opinii brak jest dowodów kiedy dokładnie dostarczono pojazd do zakładu naprawczego , kiedy rozpoczęto naprawę, czy była potrzeba dodatkowych oględzin rozszerzających zakres naprawy oraz jakie były obłożenia stanowisk naprawczych oraz jak długo oczekiwano na części w tamtym okresie. W tej sytuacji Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że okres niezbędny technologicznie do wykonania naprawy tego pojazdu to okres 23 dni.

Z tych też względów Sąd Okręgowy uwzględnił apelację pozwanego i zaskarżony wyrok zmienił po myśli art. 386 par 1 kpc mając na uwadze powołane wyżej przepisy.

O kosztach procesu za I i II instancję orzeczono po myśli art. 98 kpc i 99 kpc oraz 108 par 1 kpc.

Zarządzenie:

1. Odpis wyrok wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi pozwanego.

2. Po wykonaniu akta sprawy zwrócić SR w Rzeszowie.